

Hattuhylly pyökistä

Uuteen asuntoon muutto on mukavaa, mutta se tuo mukanaan useita puutteita. Vanha sohva ei käy enää, ruokapöytä on väärän kokoinen tai hyllyjä tarvitaan enemmän. Tällä kertaa tarvittiin lisäksi uusi hattuhylly ja mieluiten nopeasti, sillä tavaraa oli joka puolella asuntoa.

Tarve muotoutui ongelmaksi. Minkälainen hattuhyllyn tulisi olla palvelukseksi riittävän hyvin. Koska aikaa oli rajoitetusti, keskityin lähinnä toiminnallisiin seikkoihin. Päädyin siihen, että hattuhyllyssä pitäisi olla kaksi tasoa ja tanko. Lisäksi erilliset koukut olisivat tarpeelliset.

Valitsin puumateriaaliksi pyökin, koska sitä sattui olemaan useampia lankkuja varastossa ja nätiillä puulla paikkaa nopeaa aikataulua ja sitä kautta mahdollisesti keuhkoja designia. Tai sitten ei. Nopea vilkaisu internetin kuvatarjontaan auttoi lopullisen mallin muotoutumisessa. Tosiasiahan on, että miksi keksiä jo olemassa olevia ratkaisuja.

Hattuhyllyssä on profiililtaan 10mm*30mm kokoisia pyökkirimoja aina neljä yhdellä tasolla. Runkoneliöt ovat ulkomitoiltaan 250mm*250mm ja 20mm vahvaa pyökikisoiroa.

Koska pyökki on aika kovaa puuta, olivat rimojen pinnat hivenen palaneet pyörösahan jäljiltä. Paras keino jälkien poistamiseksi oli puolen millin lastun höyläminen tasohöylällä molemmilta puolilta. Näin pinnoista tuli pienellä

hiomapaperin sipaisulla valmiit. Kovan puun höyläminen edellyttää teräviä ja oikein säädettyjä teriä kaikissa koneissa. Kalustonhoitajan rooli korostuukin juuri näissä toimissa.

Puun suurempi kovuus verrattuna esimerkiksi mäntyyn asettaa useita lisäehtoja työstämiselle. Puuntyöstökoneet saattavat polttaa ikäviä jälkiä leikkauspinoille, hiominen on hidasta ja pöly erityisen epäterveellistä sekä esimerkiksi puun liittäminen ei ole aivan sama tapahtuma kuin pehmeillä puulajeilla.

Kova puu ei ime liimaa kovin hyvin. Tästä johtuen liitokset tulee vahvistaa joko Lamello-palikoilla, tapeilla tai ruuveilla normaalin liimauksen lisäksi. Pehmeät puuthan repeävät oikeaoppisen liimauksen jäljiltä sauman vierestä jopa 30% ohennetulla liimalla, kun taas kova puu ratkeaa aina saumasta. Vanha totuus pätee tässäkin: liimaa on riittävästi silloin, kun sitä tulee puristettaessa yli. Normaali 10 minuutin puristus aika riittää hyvin.

Hengaritanko on liimattu kahdesta rimasta puun elämisen minimoimiseksi. Kiinnitys liimalla ja ruuveilla ja lopuksi ruuvinkanta on tapitettu piiloon. Stanley'n poraus- ja tapintekoterät ovat kätevä apuväline ruuvauksissa. Niitä saa suoraan Stanleyltä tilattua. Rautakaupoissa ovat harvinaisia, kuten muutkin enempi puusepän käsityökalut.

Pintakäsittelynä pariin kertaan öljy-vaha Ideaportin reseptin mukaan. Kannattaa kokeilla, sillä lakat ja muut puupinnalle jättävät pintakäsittelyaineet saa sen jälkeen unohtaa. Käytetyistä räteistä täytyy muistaa vain huolehtia, etteivät syty itsekseen. Yön aikana mytty käytettyjä käsipyyhepapereita nimittäin ehtii hiiltä kunnolla! Kun joku vain keksisi itsesyttyville räteille järkevän roskiksen, nimittäin kaupallisen hinta 700 markkaa hirvittää hiukan. Eiköhän se kalustonhoitaja taas jotain keksi...

Tatu Toukomies
Pohjois-Helsingin yläaste
tatu.toukomies@edu.hel.fi
Puhelin työ 09-3108 2928